Nr 3. — Rok II. Skierniewice, 1 marca 1938 r. Cena 10 gr.

NA WARCIE

:=: MIESIĘCZNIK :=:

Ś. † P.

Ksiądz Antoni Lipski

Dziekan Skierniewicki i Proboszcz parafii św. Jakuba w Skierniewicach,

przeżywszy lat 73, zmarł dnia 22 lutego 1938 roku w Warszawie.

Pochowany dn. 26 lutego na cmentarzu parafialnym św. Józefa w Skierniewicach.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI !

Podmiejskie letnisko.

Parę kilometrów od Skierniewic, nad rzeczką Rawką, otoczona sosnowymi lasami, leży mała wioska Ruda. Ruda należy do najzdrowszych miejscowości leżących w pobliżu miasta. Oczywiście Rudy porównać nie można z Otwockiem lub Krynicą, jednak należy otoczyć ją opieką, jako najbliższą podmiejską miejscowość letniskową.

Do zeszłego roku Ruda była wsią „zabitą deskami", do której można było dotrzeć tylko na własnych nogach. W roku 1937 staraniem tamtejszych gospodarzy otworzony został przystanek kolejowy Rawka, który bezwzględnie przyczyni się do rozwoju tej wioski. Dojazd jednak furmanką, samochodem a nawet rowerem na Rudę jest bardzo ciężki, ze względu na zły stan drogi.

Droga łącząca Skierniewice z Rudą należy w części do miasta i w części do Zarządu gminy Skierniewka. Odcinek drogi należący do miasta znajduje się w stanie jak najgorszym, a odcinek należący do gminy Skierniewka, choć często naprawiany, również pozostawia wiele do życzenia.

Gromada wsi Ruda ostatnio powzięła uchwałę przemianowania wsi na letnisko. Uchwała taka wymaga zatwierdzenia władz nadzorczych. Nadanie Rudzie praw letniska bezwzględnie przyczyni się w szybkim tempie do rozbudowy tej wsi, co przysporzy wiele tanich i wygodnych mieszkań, oraz podniesie dobrobyt wioski.

Posiadanie własnego podmiejskiego letniska jest wielkim dobrodziejstwem dla miasta. Nie każdy mieszkaniec Skierniewic (a tych jest przeszło 99 %) pozwolić sobie może na odpoczynek w Otwocku lub Krynicy, a na odpoczynek na Rudzie pozwoli sobie nawet 10 % mieszkańców, o ile oczywiście starczy mieszkań i ceny będą dostępne. Dalsze 10 % mieszkańców, których nie stać będzie na wynajęcie mieszkania, lub czas im nie pozwoli, wyjeżdżać będzie na niedzielny odpoczynek, tak zwany obecnie „wyraj".

Ale samo nadanie praw letniska Rudzie niewiele jej pomoże, bo jak już nadmieniłem droga prowadząca na Rudę znajduje się w jak najgorszym stanie. Pierwszym więc warunkiem zrealizowania powziętej uchwały przez gospodarzy wsi Ruda do przebudowy jej na letnisko jest pobudowanie drogi o twardej nawierzchni.

Sz. Maciejewski.

O potrzebie bibliotek dla wsi.

(Artykuł niniejszy stanowi dalszy cykl artykułów dotyczących zagadnień samorządowych i społecznych w gminie i gromadzie).

Że potrzeba oświaty dla wsi, przez szerzenie czytelnictwa książek jest konieczna — nie potrzeba chyba dowodzić?

Jeśli bowiem pragniemy rozwoju kultury naszej wsi i jej postępu, czy to pod względem gospodarczym lub innym, to osiągnąć to możemy tylko przez oświatę jak najszerszych warstw ludu wiejskiego. — Oświatę tę zarówno wśród starszej społeczności jak i młodego pokolenia szerzyć może przede wszystkim dobra książka, gdyż nawet słowo żywe, wypowiedziane przez jakiegoś prelegenta czy instruktora, na takim czy innym odczycie lub kursie oświatowym, szybko ulatnia się z głowy, zaś wiadomości z dobrej książki głębiej utrwalają się w pamięci czytającego; książka najwięcej może wzbogacić umysł i uszlachetnić duszę czytelnika.

Cóż, kiedy książek tych wieś nie posiada!

Nie posiada ich nie tylko rolnik, ale i inteligent zamieszkujący na wsi, gdyż częstokroć nie stać go na kupno książek do czytania, dlatego głód książki naprawdę jest na wsi odczuwany!

Cieszyć się jednakże należy, że poza organizacjami społecznymi działającymi na terenie wsi, które starają się o książki dla swych członków i gromadzą w miarę możności komplety książek — zagadnieniem tym zaczyna się interesować samorząd gminny i gromadzki.

W ostatnich latach wiele gmin na terenie Rzeczypospolitej skompletowało biblioteki gminne. Jak dowiadujemy się z prasy—istnieje już 900 bibliotek gminnych. Niektóre gminy utworzyły mniejsze komplety książek dla gromad. Naprzykład powiat piotrkowski w ciągu jednego roku zdobył się na utworzenie 17 bibliotek gminnych i 60 małych bibliotek gromadzkich.

Na terenie naszego powiatu sprawa bibliotek przedstawia się nieco gorzej, gdyż nie wszystkie nawet gminy zdobyły się na założenie bibliotek gminnych (w mojej gminie biblioteka gminna istnieje i nosi nazwę imienia Marszałka Piłsudskiego).

Na założenie biblioteki i powiększenie kompletu książek w bibliotekach już istniejących, co roku winna znaleźć się w budżecie gminy odpowiednia kwota pieniędzy. Również Gminne Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowe winny część swych zysków przeznaczać corocznie na kupno książek do biblioteki gminnej. (Statut Gm. Kas P. O. przewiduje przeznaczanie pewnego procentu z zysków na cele społeczne).

Nadmienić należy, że akcję zakładania bibliotek dla wsi popiera również Ministerstwo Spraw Wewnętrz. — Okólnik w tej sprawie z r. 1937 zalecił między innymi związkom samorządowym „zainteresować akcją biblioteczną członków organów stanowiących, a szczególnie radnych gminnych i gromadzkich, oraz zachęcać ich do propagowania czytelnictwa wśród mieszkańców wsi".

Wszyscy więc Panowie radni gminni winni pamiętać o sprawie uchwalenia w budżetach odpowiednich sum na biblioteki!

Rozporządzenie o gromadach w paragrafie 3 punkt 8 przewiduje zakładanie i prowadzenie „gromadzkich bibliotek", dlatego i Panowie radni gromadzcy powinni pomyśleć o zakładaniu takich bibliotek w swych gromadach.

Przy dobrych chęciach muszą znaleźć się i fundusze. Gromady, które posiadają niewydzierżawione tereny myśliwskie, powinny je wydzierżawić, a osiągnięte w ten sposób dochody przeznaczyć na zakup książek. Jak czyta się w prasie—są również gromady, które potrzebne na zakup książek pieniądze uzyskują z dobrowolnych składek!

Panowie sołtysi i radni gromadzcy muszą również podjąć się propagandy czytelnictwa wśród mieszkańców gromad.

Książka to najlepszy doradca i przyjaciel!

Władysław Szcześniak
sekretarz gminy.

Ciągle powtarzamy: nadchodzi zima. A ona szybkim krokiem dopędza już wiosnę. POMOC ZIMOWA musi być tedy realizowana już dzisiaj, by nie przyszła poniewczasie.

ARMIA REZERWOWA.

Obok różnych związków historycznych istnieją w Polsce trzy związki byłych wojskowych, które tworzą tak zwaną armię rezerwową. W czasie wojny oficerowie, podoficerowie i szeregowcy, każdy na wyznaczonym sobie stanowisku, stają wspólnie z bronią w ręku. Celem armii rezerwowej jest utrzymanie gotowości bojowej, przez prowadzenie ćwiczeń, zapoznawanie członków z nowoczesnym uzbrojeniem i t. d. Na terenie powiatu Skierniewickiego istnieją trzy obok siebie związki rezerwistów, to jest: Związek Oficerów Rezerwy, Związek Podoficerów Rezerwy i Związek Rezerwistów.

Istnienie trzech związków o jednej i tej samej idei bezwątpienia mija się z celem. Podział rezerwistów na trzy grupy i separowanie się oficera od podoficera, a tych dwuch znów od szeregowca, nie może przynieść korzystnych wyników w pracy, raczej wypacza nabytą wiedzę w wojsku, bo trudno wymagać naprzykład od plutonowego rezerwy, ażeby samodzielnie szkolił kompanię, skoro sam nie otrzymał odpowiedniego wyszkolenia. O ścisłej współpracy pomiędzy istniejącymi związkami mowy być nie może, bo na przeszkodzie stoją różnorodne przepisy, regulaminy i t.d.

Na terenie naszego powiatu były próby złączenia wspomnianych trzech związków w jeden Związek Rezerwistów, lecz próby te się nie udały. Należałoby jednak szukać innych możliwości połączenia tych trzech związków, co przyniosłoby wielką korzyść wyznawanej przez nie idei. Najlepszą gwarancją do pomyślnego załatwienia tej sprawy byłoby powołanie tymczasowego Zarządu Powiatowego Związku Rezerwistów, w skład którego weszliby przedstawiciele wszystkich trzech związków, celem usunięcia różnych przeszkód przy likwidacji połączonych związków.

O ile się rozchodzi o poglądy miejscowych władz P.W., w osobach przedstawicieli wojska i pana starosty powiatowego, to są one z sobą zgodne i wyraźnie zdążające do połączenia istniejących trzech związków w jedną całość, celem usprawnienia działalności.

K. M. Lewandowski
Prezes Powiatowego Zarządu O.Z.P.R.

Zebranie abonentów „Zemwaru".

Na ogólnym zebraniu organizacyj: Stowarzyszenia Kupców Polskich, Stowarzyszenia Rzemieślników i Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości, odbytym w dniu 23 lutego 1938 roku o godzinie 20 w sali kina „Saturn" w Skierniewicach powzięto jednogłośnie rezolucje następującej treści:

1. Liczniki wjnny być wstawione abonentowi za kaucją bez żadnych specjalnych opłat. Nie mogący wpłacić do kasy „Zemwaru" kaucji winni płacić 20 groszy miesięcznie za dzierżawę licznika.
2. Aparaty radiowe winny być zamienione z dostosowaniem na prąd zmienny i tak samo potraktowane jak motorki, ewentualnie przerobione z dostosowaniem do prądu zmiennego.
3. Motorki, jak również wszelkiego rodzaju aparaty przy zamianie winny być ustawione na koszt „Zemwaru".
4. Cena za prąd świetlny nie powinna być wyższa od ceny prądu w Warszawie, przy równoczesnym zastosowaniu taryfy blokowej. Cena za prąd do wszelkiego rodzaju motorków nie powinna przekraczać 12 gr. za kwg.
5. „Zemwar" winien mieć stale dyżurujący personel techniczny, gdyż w razie jakiegoś uszkodzenia, lub czegoś podobnego, aby mógł natychmiast szkodę wynikłą naprawić.

Celem wszczęcia pertraktacji z „Zemwarem" na delegatów wybrano p.p.: Bęczkowskiego, Gąsowskiego, Hanuszkiewicza, inż. Keppena, Kurcową, Niklewicza, Siemiątkowskiego i pułk. w st. spocz. Wolskiego.

W wypadku nie przyjęcia warunków ze strony „Zemwaru" — zebrani uchwalili strajk.

Dobrowolne ofiary

na zakup ciężkiego karabinu maszynowego dla Skierniewickiego Pułku Piech.

Miasto Skierniewice:		wpłacili:
Stowarzyszenie Rodziny Policyjnej	zł.	20,—
Stowarzyszenie Kupców Polskich	„	15,—
Związek Pracowników Skarbowych	„	5,—
Związek Zaw. Prac. Samorz. Ter.	„	10,—
Koło Zw. Prac. Poczt. i Telegraf.	„	10,—
Olczakowska i Grajewska	„	10,—
Dr. Chroboczek Emil	„	6,—
Woysław A.	„	3,—
Trypner Zygmunt	„	2,—
Welfle Karol	„	5,—
Wiszniowiecki J.	„	2,—
Dr. Witkowski Władysław	„	5,—
Twarowska Janina	„	3,—
Pluciński Zygmunt	„	5,—
Plackowski M.	„	4,—
Himmlówna Kamila	„	5,—
Olczakowski Ignacy	„	3,—
Zwierzchowski A.	„	5,—
Broniarek Paweł	„	3,—
Grygoriew K.	„	2,—
Poborc Franciszek	„	2,—
Bednarkowie J. W.	„	3,—
Świderek Bolesław	„	2,—
Karalus Walenty	„	5,—
Niklewicz Jan	„	2,—
Bieliński Antoni	„	2,50
Zamięcka Helena	„	3,—
Anders Kazimierz	„	5,—
Słojewski Wł.	„	3,—
Bem Bolesław	„	5,—
Węglewska Władysława	„	5,—
Węglewski Franciszek	„	5,—
Bartczak St. J.	„	2,—
Furmański Edward	„	3,—
Gołębiowski Czesław	„	3,—
Sokołowski Jan	„	2,—
Lepioszka Józef	„	2,—
Szymański Bronisław	„	2,—
Wędrowczyk Władysław	„	1,—
Iwańczyk Franciszek	„	3,—
Caban Franciszek	„	2,—
Smółkowa Władysława	„	1,—
Chęciński	„	1,—
Purpur	„	3,—
Kakowski Jan	„	2,—
Binder Zygmunt	„	2,—
Binderowa Julia	„	2,—
Mikołajczyk Karol	„	5,—
Bęczkowski Bronisław	„	5,—
Binkiewicz Marian	„	5,—
Szamburski Jan	„	3,—
Pirogowa A.	„	3,—
Tomaszewski Wiktor	„	5,—
Hryniewiecki Kazimierz	„	2,—
Harbich Maksymilian	„	1,—
Mende A.	„	1,—
Berkowska	„	1,—
Kosiński M.	„	3,—
Rembowski Antoni	„	2,—
Podczerwińska Wanda	„	5,—
Koliński Leonard	„	3,—
Piotrowska Julia	„	1,—
Grabowski Władysław	„	2,—

Gmina Korabiewice:

Wpłacając jednocześnie 30 zł. na karabin maszynowy dla Skierniewickiego Pułku Piechoty tytułem 50% dochodu z zabawy tanecznej, po raz drugi urządzonej przez tut. Koło dnia 1 lutego rb., ponownie wzywamy wszystkie Koła O.Z.P.R. i Organizacje społeczne do organizowania podobnych imprez, celem zwiększenia funduszów na zakup karabinu.

Równocześnie mamy zaszczyt złożyć tą drogą serdeczne podziękowanie Panu Kuratorowi Warszawskiego Towarzystwa Patronatu nad Nieletnimi za łaskawe zezwolenie nam na urządzenie zabawy w gmachu towarzystwa w Puszczy-Mariańskiej.

Zarząd Koła Zw. Podoficerów Rezerwy Korabiewice:

Sekretarz:	Komendant:	Prezes:
(—) *T. Melka*	(—) *J. Żuchowski*	(—) *Wł. Szcześniak.*

(Od Redakcji—nadmieniamy że Koło Podoficerów R. Korabiewice, razem wpłaciło już 55 zł.).

		wpłacili:
Karkuciński M.—instr. O.P.L.G.	zł.	2,—
Wierzbicki St. — Budy Zaklasztorne	„	1,—
Wrzodak Józef—Budy Zaklasztorne	„	1,—
Reszka Mieczysław—Waleriany	„	1,—
Sobczyński Wacław—Zator	„	0,50
Grabowski Wł. — Wola Polska	„	1,—
Grzeczyński A.	„	0,50
Szmitkowski Wł.—kier. szk. w Łajszczewie S.	„	3,—
Kowara Franciszek—w. Michałów	„	3,—

Majewski Józef—Wola Polska	„	0,50
Szmajde Tad.—Budy Zaklasztorne	„	1,—
Lewandowski Władysław	„	1,—
Suchecka Jadwiga	„	2,—

Gmina Dębowa - Góra:

Przyjmując wezwanie Zarządu Gminy Korabiewice, komunikujemy, iż Zarząd Gminy Dębowa - Góra na posiedzeniu w dniu 1/II rb. uchwalił z funduszów gminnych 50 zł. na zakup karabinu maszynowego dla Skierniewickiego Pułku Piechoty.

Jednocześnie zwracamy się do wszystkich Zarządów Gminnych w powiecie, o spełnienie obywatelskiego obowiązku względem Armii i uchwalenia odpowiednich sum na powyższy cel.

Sekretarz gminy: *(—) A. Supera.* Wójt: *(—) A. Nawrocki.*

		wpłacili:
Makowski St.	zł.	3,—
Persiński Stanisław	„	3,—
Troszczyński Paweł	„	3,—
Rajzacher Marcin	„	3,—
Szymański Józef—w. Feliksów	„	0,50

Gmina Głuchów:

Pododdział Z.S. w Głuchowie, część zysku uzyskanego z przedstawienia w kwocie zł. 5, wpłaca na kupno ciężkiego karabinu maszynowego dla Skierniewickiego Pułku Piechoty, oraz wzywa do złożenia ofiar pododdziały Z. S. naszej gminy: w Byczkach, Janisławicach, Skoczykłodach, Wysokienicach i Złotej, Koło Mł. Wsi i Koło Mł. Wiejsk. „Wici“ w Głuchowie.

Strzelcy Głuchowscy.

		wpłacili:
Fangrat Stefan—w. Głuchów	zł.	3,—
Kowalczyk Piotr—w. Janisławice	„	3,—

Gmina Doleck:		wpłacili:
Radek	zł.	3,—
Samołówka Kazimierz	„	2,—
Grabowski Andrzej (Kawenczyn N.)	„	2,—

Gmina Skierniewka:		wpłacili:
Łącki Kazimierz—wójt	zł.	3,—
Jagiełło Bolesław—w. Maków	„	3,—
Sołtys wsi Godzianów	„	8,30
Boryna Jan—Maków	„	1,—

Gmina Słupia:		wpłacił:
Dąbrowski Ignacy—sekretarz gminy	zł.	3,—

Powyższe kwoty wpłynęły od 22 stycznia do dnia 22 lutego, i zostały podane według nadesłanych wykazów z terenów gminnych z K. K. O. i Administracji „Na Warcie“.

Dobrowolne ofiary wpłacać można również we wszystkich kancelariach Zarządów Gminnych. Ze względu na rozesłane ulotki do Obywateli na terenie miasta i wsi wstrzymujemy pojedynek łańcuchowy.

Do
Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Skierniewickiego
w Skierniewicach.

DEKLARACJA.

Proszę o przyjęcie i zapisanie **Na zakup karabinu maszynowego dla Skierniewickiego pułku piechoty**

Zł...................

słownie ....

Wpłacający: ....

....

....
(podpis)

Skierniewice, dn. .... /

Wyciąć i okazać przy wpłacie.

KRONIKA.

Nowe granice województw.

Rada Ministrów przyjęła projekt o zmianie granic województw. Z województwa Warszawskiego powiaty: Kutnowski, Łowicki, Rawski i Skierniewicki zostaną przyłączone do województwa Łódzkiego.

Wybory na wiceburmistrza m. Skierniewic.

Dnia 22 lutego odbyły się wybory na wiceburmistrza. Kandydował tylko p. Wacław Medyński. W głosowaniu nie wzięli udziału radni klubu Polskiej Partii Socjalistycznej, oraz wstrzymali się od głosowania radni klubu Stronnictwa Narodowego. Kandydat nie otrzymał wymaganej większości głosów.

UWAGA
byli ochotnicy Armii Polskiej z lat 1914—1921.

Na terenie tut. powiatu organizuje się Związek b. Ochotników Armii Polskiej. Wzywa się wszystkich zainteresowanych do rejestracji u p. Stanisława Skoczylasa, zamieszkałego w Skierniewicach, ul. Lelewela Nr 11.

Siedziba Związku znajduje się tymczasowo w lokalu Federacji P. Z. O. O. w Skierniewicach, ul. Gałeckiego Nr 7. Termin Walnego Zebrania będzie podany oddzielnie.

ODCZYT.

Staraniem Zarządu Zw. Leg. Pol. w Skierniewicach, odbędzie się w dniu 13-go marca 1938 r. o godzinie 11 w sali Sejmiku odczyt pt. „Konflikt chińsko-japoński". Odczyt wygłosi Dr Jan Fryling z Warszawy—doskonały mówca, znawca Japonii i Chin. Wstęp bezpłatny.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Panu M. S. Artykułu „Idziemy naprzód" nie zamieścimy. Prosimy o artykuły interesujące tamt. wieś lub gminę.

Panu Stefanowi B. Artykułu „Przyjazd regenta Węgier do Polski" nie zamieścimy. Możemy zamieszczać artykuły dotyczące życia miasta i powiatu. O dalsze art. prosimy.

Panu A. S. Artykułu „Miasto Skierniewice w świetle statystyki z roku 1931" nie zamieścimy, ponieważ statystyka była podawana już w Gazecie Skierniewickiej oraz są to dane przestarzałe. Prosimy o wiadomości nowsze.

Związek Strzelecki przy pracy.

Pododdział Z. S. w Głuchowie dnia 2-go stycznia b. r. wystawił jasełkę pt. „Lulajże Jezuniu". Z inicjatywy ob. Ludwika Kłosińskiego strzelcy zorganizowali Związkową Kasę Oszczędności. Jesienią strzelcy wybierają się do Gdyni.

* * *

Pododdział Z. S. Skoczykłody powstał w październiku 1937 r., lecz w tak krótkim już czasie potrafił dobrze zorganizować się i wystawił na początek jasełkę pt. „Gdy się Chrystus rodzi". Z jasełki wpłynęło do kasy 140 złotych, za które pododdział wynajął i urządził sobie świetlicę.

* * *

Pododdział Z. S. w Byczkach dnia 9/I b.r. wystawił komedię ludową pt. „Mundur Swatem". Dochód z przedstawienia przeznaczono na zakup czapek strzeleckich.

* * *

Oddział Z. S. Michałów dnia 25/XII 1937 r. urządził opłatek. Dnia 22/I b. r. w świetlicy oddziału odbyła się zabawa taneczna dla strzelczyń i strzelców.

Gospodarzami zabawy byli ob. ob.: komendantka Kowarowa Jadwiga, ref. w. ob. Kowara Franciszek, d-ca plut. komp. Lach Stanisław i instruktor p.w. Melka Tadeusz.

Pododdział Z. S. Wólka Korabiewicka dnia 15/I b. r. urządził opłatek dla strzelców i zaproszonych gości. Okolicznościowe przemówienia wygłosili ob. ob.: prezes inż. Skotnicki Edmund, komendant Słojewski Zygmunt. Na zakończenie pod nadzorem ob. St. Mazgajskiego odbyła się zabawa taneczna.

Cena ogłoszeń: cała strona 40 zł., $^1/_2$ str. 20 zł., $^1/_4$ str. 10 zł., $^1/_8$ str. 5 zł. Drobne 10 gr. za wyraz.
Prenumerata wraz z odnoszeniem do domów rocznie zł. 1,20.

Redaktor odp.: K. M. Lewandowski. Wydawca: Zarząd Federacji P. Z. O. O.
Adres Redakcji i Administracji: Skierniewice, ul. Gałeckiego 12.

Druk. Pol. W. Zielińskiego w Skierniewicach.